

független Újság

politikai napilap

Miért utazott Zita királyné Rómába?

Érdekes kombinációk a Habsburg és a Savoyai királyi házak közötti esetleges új családi kapcsolatokról — Ottó királyfi a közeljövőben szintén Rómába látogat

Róma, október 11. Mintha a bécsi Burg átköltözött volna a magyarok római szállodájába, az Imperialba. A szobákat az osztrák arisztokrácia tagjai töltötték meg és délből az ebédnél alig lehet látni mást, mint a volt császárváros nagy neveinek viselőit.

A szálloda nagy szalonjában állították fel tegnap délután a trónszéket és itt folyt le a Rómába érkezett Zita királyné találkozása az osztrák főnemesség idősebb és fiatalabb tagjaival.

Most már nem is tagadják, hogy a királyné részben egyenesen erre az alkalomra utazott Viareggióból, ahol gyermekeivel együtt a párizsi herceg vendége, Rómába.

Ma délből volt a Santa Maria Magiore bazilikában a pápa által pontifikált nagymise, amelyen az osztrák arisztokrácia kíséretében Zita királyné is megjelent.

Tizenkét óra után ért véget a mise, amely után Zita királyné kíséretével visszatért az Imperial-szállóba.

Hivatalosan Zita királyné utazása: teljesen magánjellegű. Azonban úgy mond-

ják, hogy

Zita királyné utazása kapcsolatban van családi jellegű megbeszélésekkel,

amelyekről — éppen a családi jelleg folytán — pozitívumot megadni nem lehet, de a kombinációkról a következőket mondták beavatott helyen:

— Azt beszélik, hogy Zita királyné családi jellegű ellentéteket igyekezett áthidalni és a Habsburg és Savoyai királyi család közötti kapcsolatokat igyekszik szorosabbra vonni. Ezekről a kapcsolatokról már igen sokat tárgyaltak és az általános vélemények szerint azok létrejötte a Savoyai-ház fejének ellenkezésén hajótörést szenvedett.

— A Savoyai-ház feje ugyanis nem akar beleegyezni abba, hogy a Savoyai-ház egyik és köztudomás szerinti legszeretettelőbb tagja a jövőben bizonyos események középpontjába kerülhessen. Ebben az álláspontjában legutóbb legmagasabb angol részről történt intervenció is megerősítette.

Az angol udvar részéről — hír szerint — kijelentették, hogy nem találják a kívánatos egyensúly biztosításának, ha a Savoyai-ház Középeurópában családi kapcsolatok révén is befolyásra tenne szert.

Zita királyné olaszországi utazásának állítólag az a célja, hogy megváltoztassa az olasz királyi család álláspontját.

Jólinformált helyről szerzett értesülésünk szerint Zita királyné ma reggel érintkezést talált az olasz királyi párral és találkozni igyekszik a Ducéval, valamint a pápával is.

Tekintettel arra a szigorú inkognitóra és titoktartásra, amely Zita királyné római utazását körülveszi, további programjáról, vagy Rómába való elutazásáról egyelőre mit sem lehet még tudni.

Mindenesetre figyelmet érdemlő az a francia részről terjesztett hír, amely szerint Ottó királyfi a közeljövőben szintén Rómába látogat és az erre vonatkozó lépéseket az illetékes olasz részről már meg is tették.

Közbeszélés

Azt mondják, hogy 84 százalék adóvisszatérítést kapott iparpártolás címén az a budapesti harisnyagyár, amely 700 munkását zárta ki, mert egy adóügyét nem sikerült azonnal elintéznie. A gyár 110.000 pengőt fizetett ki valutafelár címén — tudniillik mindenki 20 százalék felárat tartozik fizetni az általa vásárolt valuta után a Nemzeti Banknak — és ezt az összeget az adófelszámolási bizottság haszonként vette, noha az igazában a cég kára, vagyis inkább kiadása. Páron a gyárosnak van igaza, ámde ahhoz, hogy ebben az ember itéletét mondjon, ismerni kellene a gyár egész adózását, bele kellene látni abba a szövevénybe, amely ma a magyar iparpártolás.

Am így is meg kell mondani azt, hogy a gyárnak, amely kétségkívül jelentős adókedvezményeket élvez, nem lehet ahhoz az eszközöz folya-modni egy adóügyben, amit a munkások kizárása és az üzem leállítása jelent. Nem lehet még akkor sem, hogyha a fellebbezés csak bírónok kívül történhetik és csak hónapok múlva van remény az igaztalanság jóvátételére. Nem lehet pedig első-sorban, mert a munkásokat nem szabad büntetni az adózási hatóságok esetleges magatartása folytán, de fő-ként azért nem, mert egy, az állam által súlyos összegekkel „pártolt” iparvállalat nem léphet fel ily módon, amikor mi, nem pártolt vállalatok és a gazdák, kereskedők és iparosok százezrei szintén nagy és igen súlyos adókat zugolódva és nyögve, de igenis fizetünk.

A közöttünk lévő különbséget mi sem világítja meg jobban, mint amit a gyárigazgató ur a sajtónak nyilatkozott: „így nem lehet kalkulálni, ha ez után a 110.000 pengő veszteség után, mint haszon után 76 ezer pengő adót kell fizetni”.

Nos, igazgató ur, ön nem is kép-zeli: mi már régen nem kalkulálunk. Mi, a magyar gazda, akinek ragyogó minőségű búzája a két év előtti ár negyedét, a tavalyi harmadát éri, a magyar kereskedő, akinek forgalma a réginek egy töredékére lepadt, mert a publikumnak nincs pénze vásárolni, a magyar iparos, aki már nem is tud remélni megrendelőket, mi régen tudjuk, hogy nem lehet kalkulálni. Mi régen tudjuk, hogy ha az adót s üzemi költséget leszámítjuk, deficit jön ki. Bár annyi századunk volna, ahány debreceni vállalkozó a deficit-jéből, vagyis a „vagyonnak” már alig nevezhető maradványból fizetjük az adót. Mi irigyeljük önt, gyárigazgató ur, mert azt a nagy igazságot, hogy „nem lehet kalkulálni”, csak most tudta meg.

És ne igazgasson bennünket, kedves igazgató ur, a jó módja és az irigyei-

500 pengőre ítélték Pázmándy Dénest, az ősz publicistát, akit Lukachich altábornagy ültetett a vádlottak padjára

Nem volt bátor és hősi cselekedet, amit a forradalom kitörésekor Lukachich csinált — Az összeomlás és az októberi forradalom izgalmasan érdekes titkai a bíróság előtt

Budapest, október 11. Pázmándy Dénes hírlapíró a múlt év decemberében cikket írt Lukachich Géza báró nyugalmazott altábornagy könyvéről. Többek között azt írta cikkében, hogy

Lukachich erőlyes fellépéssel megakadályozhatta volna 1918-ban az októberi forradalom kitörését.

A cikk miatt Lukachich báró sajtó útján elkövetett rágalmozás címén eljárást indított Pázmándy ellen, akinek ügyében a büntetőörvényssék Török-tanácsa már több tárgyalást tartott. Pázmándy Dénes tagadta bűnösségét és előadta, hogy ő csak kritikát írt a könyvről, nem vezette elfogultság, hanem a közérdeket akarta szolgálni. Kérte a valóság bizonyításának elrendelését.

A szerdai tárgyaláson Szepessy Aladár altábornagy volt az első tanu-

Annak idején ő volt a parancsnoka a karhatalmi szolgálatot teljesítő honvédtanezrednek. Elmondta, hogy a forradalom kitörése előtti napokban a katonaság fegyelme teljesen alá volt akmázva, bár akadt még néhány katonai egység, amely használta volna a fegyverét, ha parancsolták volna.

Török elnök: Tehát voltak mégis megbízható csapatok, csak nem vették hasznukat.

Ezután Bartha Albert, a Károlyi-kormány hadügyminisztere tette meg tanuvallomását. A forradalom kitörésekor a balkáni hadsereg vezérkari főnöke volt és Temesvárotról tartózkodott. Királyi parancs érkezett, hogy a katonákat fel kell menteni esküjük alól. Erre a katonaság szétszéledt, egy fellázadt lovashadosztály pedig szélnek ereztett 8000 orosz fog-

lyot, akik rabolni kezdtek.

Kénytelen volt 15—16 éves hadapródokat felfegyverezni, két géppuskát adott nekik, statáriumot rendelt el és három nap alatt leverte a lázongást.

Szóval 150—200 gyerekkel meg lehetett fékezni Temesvárotról az egész forradalmat — szölt közbe az elnök.

Friedrich István volt miniszterelnök a következő tanu. Elmondja, hogy október 31-én a Nemzeti Tanács felkérte az Astoria-szállóba, hogy vegye át a hadügyminisztérium vezetését és tárgyaljon Lukachich altábornaggal. Az altábornagyot nagyon kellemetlen helyzetben találta. Látta, hogy

intézkedési joga nincs,

(Folytatása a második oldalon.)

A járásbíróság ma elégtételt szolgáltatott a választások után méltatlanul megvádolt Papp Imre lelkésznek

Az aláírók mitsem tudtak a dr. Vargha Lajos ügyvéd által benyújtott Hegymegi Kiss Pált és Papp Imrét sértő állításairól — A petíció aláírói bocsánatot kértek Papp Imrétől

Dr. Unger József kir. járásbíró október hó 11-én tárgyalta Hegymegi Kiss Pált és Papp Imre feljelentését Kocsár László és 16 társa ellen.

A Papp Imre debreceni lelkésszé választása ellen benyújtott panaszban az aláírók Papp Imrét vonatkozóan azt állították, hogy ő, illetőleg családja 3000 pengőt kapott a Diószeghy-párttól, hogy annak fejében a dr. Diószeghy Mihály megválasztása ellen beadott petíció visszavonása érdekében közreműködjenek.

Dr. Hegymegi Kiss Pálra vonatkozólag Kocsárék azt állították, hogy az elnöklei alatt álló Függelenségi Kör fizette a választási költségek egy részét, azért, hogy Hegymegi Kiss Pál még egy ellenzéki politikust ültessen be a debreceni egyház kormányzó testületébe.

A panaszosok dr. Vargha Lajos ügyvédnek adták a panasz beadására meghatalmazást.

A tárgyaláson a panaszt beadó vádlottak valamennyien arra hivatkoztak, hogy ők a panasz tényállításait egyáltalán nem ismerték, a panaszíratot nem olvasták, így

sejtelmük sem volt, hogy dr. Vargha Lajos ügyvéd milyen tényállításokat tett, milyen sértő kifejezéseket használt Papp Imre, illetve dr. Hegymegi Kiss Pál ellen.

Ők csak a panasz beadására adtak meghatalmazást, nem gondolhatták, hogy abból nekik kellemetlenségük lehet. Ők jóhiszeműen jártak el.

Dr. Unger József kir. járásbíró felhívta a feleket az ügy békés elintézésének megkísérlésére, tekintettel arra, hogy úgy látszik, hogy a vádlottak padján

jóhiszemű vádlottak

ülnek, akik nem jártak ugyan el kellő gondossággal, amikor a beadvány szövegének elküldés előtti elolvasáshoz nem ragaszkodtak, azonban talán még sem volt tudomásuk arról, hogy a meghatalmazás aláírásával milyen kellemetlenségeket idéznek fel.

Dr. Fényes Endre ügyvéd, a panaszosok jogi képviselője hozzájárult a békés elintézéshez, mert nem célja megbízóinak, hogy dr. Vargha ügyvéd esetleges elítélésére kedvéért több olyan aláíró is feleljen tetteért, aki maga sem tudta, hogy a meghatalmazás aláírása milyen felelősséggel jár. Bejelentette, hogy dr. Vargha Lajos ügyvédtől semmiféle elégtételt nem kívánnak megbízói.

A vádlottak őszinte sajnálkozásukat fejezték ki mind a két sértettel szemben. Dr. Vargha Lajos kihallgatására nem került sor. A tárgyaláson jelenlévő Papp Imre lelkésztől a jelenlévő vádlottak jórésze bocsánatot is kért a vád tárgyává tett kifejezések miatt és mindnyájan egyértelműleg kinyilatkoztatták, hogy nekik

sejtelmük sem volt a vád tárgyává tett tényállításokról

s egyben a felmerült költségek megtérítését magukra vállalták.

Papp Imre lelkész felszólalásában szintén kijelentette, hogy megvan győződve néhány panaszos jóhiszeműségéről és ezért —

bár neki mérhetetlen kárt és fájdalmat okoztak — ő, a lelkész megbocsát nekik, mint

egyháza tagjainak, nem kívánja megbűntetésüket,

hozzájárul az ügy békés elintézéséhez, mert ő a békességnek és szeretetnek embere.

Papp Imre megráa a mazása miatt elítelték Szabó József ny. századost

Ugyancsak ma tárgyalta dr. Unger József kir. járásbíró Papp Imre megválasztott debreceni lelkésznek Szabó József nyugáll. százados ellen még 1932-ben indított rágalmazási perét. Az egyházmegyei vizsgálóbiztos előtt egyik tárgyalás befejezése után Szabó József azzal vádolta meg Papp Imre lelkészt, hogy neki (a lelkésznek)

tudomása volt arról, hogy a Diószeghy-párt törvénytelen szavazatokat szerzett és ő mégis paktumot kötött a Diószeghy-párttal s ezáltal ezeket a törvénytelen szavazatokat magának megszerezte, sőt Papp Imrét le is fizették.

Szabó József később úgy módosította kijelentését, hogy ha nem is a lelkész urat, de a pártját lefizették.

A járásbíróság már előző tárgyaláson kihallgatta a rágalmozó kijelentések megtételénél jelen volt Szathmáry Kálmán jegyzőkönyvvezetőt, tegnap pedig Nagy Lajos sárándi lelkész, egyházmegyei vizsgálóbiztos. Mind a ketten egybehangzóan bizonyították a panaszíró kife-

jezések elhangzását. Kihallgatta a bíróság Papp Imre lelkészt is, aki szintén bizonyította az inkriminált kifejezések megtörténtét.

A bíróság kihirdette ítéletét, mely szerint

bűnösnek mondotta ki Szabó József nyugáll. századost rágalmozás vétségében

s ezért öt 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, mely behajthatatlanság esetén 10 pengőnként egy-egy napi fogházra változtatandó át. Elmarasztalta to-

Fajbiológiai vitákból nemzetgyalázási bűnperben elrendelték a vádlott járásbírószági jegyző elmeállapotának megvizsgálását

A debreceni törvényszék dr. Tóth Kálmán tanácsa elé került szerdán délelőtt dr. Narozsny Zoltán főjegyző járásbírószági jegyző. Az ügyészség a járásbírószági jegyzőt azzal vádolja, hogy többek előtt a magyar nemzetre sértő kijelentéseket használt és megsértette a honvédséget is. Magyar nemzet megbecsülése és a honvédség sérelmére elkövetett becsületsértés miatt indult ellene eljárás.

A tárgyaláson a vádlott elmondotta, hogy ő bűnösnek nem érzi magát, mert a vád tárgyává tett kifejezéseket nem mondotta és amit mondott társainak a vitaközlés hevében, azoknak se volt sértő vagy meggyalázó tendenciá-

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódu-lásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A bel-orvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában.

vább a perköltségekben és arra kötelezte, hogy az ítéletet egész terjedelmében saját költségén tétesse közzé a „Debreczen” című napilapban. Azt is megállapítja az ítélet, hogy a Papp Imre debreceni lelkésszé választása ellen beadott panasz-ügyben sem Szabó József, sem Káposztás Imre nem volt panaszos, nem volt ügyfél, mert nevükben a panasz nem lett előterjesztve.

Papp Imre lelkész, főmagánvádló az ítéletben megnyugodott, Szabó József fellebbezést és semmisségi panaszt jelentett be. Így végső fokon a törvényszék dönt az ügyben.

juk. Az tény, hogy a Róth József járásbírószági tisztviselő névnapján többek előtt vitaközltek a német törekvésről és ő azt mondotta, hogy inkább a német tenger nyelje el a magyarokat, mint a szláv mocsár. Az is igaz, hogy vita hevében mondotta, hogy fajmagyarok tulajdonképpen már nincsenek, mert a honfoglaló magyarok nagyrészt elpusztították a hosszú harcok és a maradék pedig már erősen keveredett.

Elnök: Mondotta, hogy a magyarok gyávák és kevésbé értelmesek, mint az idegen származásúak?

— Nem ebben az értelemben emlittem, azt mondtam, hogy a vezető állásban lévők nagy százaléka idegen származású, ezt bizonyítják a statisztikák is. Hozzáfüztem még, hogy lehet, hogy élelmesebbek és azért engedik őket érvényesülni a fajmagyarok.

— Mondotta ön azt, hogy szláv származású és ez a föld is Szvatopluk öröke.

— Ezt én nem mondtam soha.

— Miért sértette meg a honvédséget, miért mondta, semmit sem ér.

— Nem mondtam ezt. Én csak azt mondtam, hogy az ősi virtuskodás ma nem sokat ér a gépek harcában, mert az esztelen vakmerőség eredménye legfeljebb az lehet, hogy hamarabb pusztulunk el. Tankok és gázbombák ellen nem lehet virtuskodni. A katonaságról csak abban az értelemben vitaközltem, hogy melyik ért többet, a közös hadsereg vagy az akkori honvédség. Én állítottam, hogy a közösök több sikeres haditényt tudtak felmutatni és nagyobb volt a fegyelmük is talán, mint a jóval kevesebb számú honvéd ezredekné. A nemzeti hadseregről nem beszéltem, régi dolgokról volt csak szó. A vádlott kihallgatása után Sós Albert dr. járásbíró kérdezte meg, aki elmondotta, hogy hire volt a városban annak, hogy a jegyző nemzetellenes kifejezéseket használt. Beszélgetett vele a dolgról és akkor mondotta is neki a jegyző, hogy abba hagyja a fajbiológiát, mert már látja, hogy nem vezet jóra.

Több tanút hallgatott ki a bíróság, de a tanúk nem tettek határozott valamit, hogy a kifejezések a vádirat értelmében hangzottak el. Mulatozás közben ingerült hangon folyt a vitaközlés, különösen a jegyző részéről,

Az idei első nagy filmszenzáció

SCHUBERT

örökszép muzsikája,

WILLY FORST

rendezője

SZIVEK MELÓDIÁJA

ragyogó filmoperett

EGGERTH MÁRTA

bűbajos alakítása

BUDAPESTTEL EGYIDŐBEN!

PREMIER MA!

PREMIER MA!

az **URÁNIÁBAN**

Előadások kezdete: 5—7—9 órákor.

— Jegyelövétel délelőtt 11-től 1 óráig. —

Kész bundák* mindenféle gallér és szőrmeárk
LEGOLCSÓBBAN**ALTMANN** szűcsmesternél

MIKLÓS U. 2. • Javításokat elfogad.

aki abban az időben mindig a faji problémákkal foglalkozott.

A vádlott hivatkozott arra, hogy ő ideges ember és idegklinikán állt már és ma is ott van kezelés alatt.

Az ügyész, dr. Csath Kálmán kérte a tárgyalás elnapolását és a vádlott elmeállapotának megvizsgálását.

A bíróság az ügyész indítványát elfogadta és az iratokat visszaküldi a vizsgálóbíróságra.

**ANYAKÖNYVI
HIREK**

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 11-én, szerdán a következő bejelentések történtek:

Születések: Somogyi Tamás szabómester, leány: Magda. Szilágyi Mihály földmunkás, leány: Róza. Györfly Lajos kovácsmester, leány: Éva. Katona Lajos juhász, leány: Irén. Antal József földmunkás, leány: Erzsébet. Arany Lajos földmunkás, leány: Mária. Guttmann Dávid kereskedő, fiú: Endre. Németi Ferenc kútkos, leány: Erzsébet.

Házasság: Sánta József—Szabó Eszter.

Halálozások: Szécsényi Jánosné Anyosi Vilma r. kath. 52 éves, Kigyó u. 27. Biró János ref. 24 éves, Közép u. 10. Nagy Károly ref. 12 hónapos, Kunmadaras. Dr. Szentkirályi László ref. 30 éves, Hajdúszoboszló.

Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz én bennem, ha meghalt is él. (Ján. XI:25.)

A legmélyebb fájdalomtól le-sújtva, de Isten bölcs akaratá-ba megnyugodva tudatjuk, hogy szeretett jó gyermek, testvér, sógor és rokon

Dr. Szentkirályi László

m. kir. honvédfőorvos
reményteljes életének 31-ik évé-ben, folyó hó 11-én éjjel fél 3 órakor csendesen elhunyt.

Felejtethetetlen halottunk földi maradványait folyó hó 13-án, pénteken délután 4 órakor a Köztemető díszravatalozó ter-méből a református egyház szertartása szerint fogjuk örök nyugalomra helyezni. A teme-tést Fehértói temetkezési válla-lata rendezi.

Debrecen, 1933. október 11.

Lakás: Hajdúszoboszló.

Emléked örökké élni fog közöt-tünk! Nyugodj békében!

Édes anyja:
özv. Szentkirályi Albertné
Erdődy Ilona.

Nagyanyja:
özv. Erdődy Lászlóné
Menyasszonya:
Kálmán Rózi.

Testvére:
Szentkirályi Mária
és férje: Némethy Elek.

Unokatestvére:
Kuthy Zoltán,
és neje: Takács Mária.

Nagynénje:
özv. Kuthy Józsefné
Erdődy Mária.

Nagybátyja:
Erdődy Sándor
és neje Kerekes Erzsike.

Valamint a közeli és távoli rokonok nevében is.

**Egyszerűsíti a polgármester
az inségakció munkáját**

A tavalyi igényjogosultaknak az idén nem kell újra jelentkezni;

A minisztériumi anket után dr. Vásáry István polgármester elkészítette az inségakció végrehajtására vonatkozóan a közgyűléshez teendő előterjesztést. Ezt most dr. Csűrös Ferenc kultúránácsnok, az inségakció ügyének előadója be is mutatta a polgármesternek. Az előterjesztés lényege — amint azt a Független Ujság már részletesen ismertette — az, hogy az inségakció támogatásában a betegeket és munkaképteleneket ki-véve csak az részesülhet, aki munkát végez. A munkákat a polgármester már összeállította. Az előterjesztésben új dolog az, hogy azoknak a munkanélkülieknek viszonyait, akik a HONSZ tagjai, külön elbírálásban részesítik. Javasolja még az előterjesztés azt is, hogy

az inségakcióban csak azok részesülhessenek, akik 1932 július 1. előtt Debrecenben lak-tak.

Ezzel azt akarja a polgármester megelőzni, hogy Debrecen a tél folyamán ellepjenek azok a munkanélküli tömegek, amelyek csak azért jönnek, hogy a város által vezetett inségakcióban segélyt kapjanak.

Megkönnyíti az inségakció mun-

káját a polgármesternek az az intézkedése, amellyel elrendelte, hogy az adóhivatal a nála lévő kartotékok alapján vizsgálja meg mindazok viszonyait, akik tavaly már igényjogo-sultak voltak az inségsegélyre. Azok-nak lepiját, akik időközben elhaltak, vagy eltávoztak a városból, vagy a segélyre való igényjogosultságukat elvesztették, vegyék ki.

akik pedig körülményeik sze-rint ma is igényjogosultak a segélyre, azokat minden je-lentkezés nélkül vegyék fel az ide-i segélyakcióra is.

Ezzel elkerülük azt, hogy napokon át ezren és ezren tolongjanak a hivata-lok előtt, mert így a tavalyi igény-jogosultaknak nem kell jelentkezniük újból, csak azoknak, akik most elő-szor jelentkeznek.

Végül a polgármester felterjesz-tést intéz a belügyminiszterhez, hogy az általa kiállításba helyezett 80.000 pengő állami hozzájárulást az inség-akció hat hónapja alatt utalványozza ki és pedig az első négy hónapban 15.000—15.000 pengőt, az utolsó két hónapban pedig 10.000—10.000 pen-gőt.

**Revolveres nácibotrányt
rendezett Jávorszky egy
világjáró német tiszteletére**

A világjáró rendőri őrizetben, a két debreceni náci ellen folyik az eljárás

Alig néhány hete még csak, hogy véres verekedés zajlott le az egyik debreceni kocsmában. A verekedést két garázda horogkeresztes legény ren-dezte, akik ezalkalommal poruljártak. mert a kocsmában tartózkodó embe-rek alaposan elnápálgatták őket. A debreceni horogkeresztes mozgalom két „vezérférfia”: Jávorszky Gyula, volt tiszthelyettes és Riskó György szabó voltak a verekedők, akik most újabb botrányt okoztak.

Csapzott arcu, piszkosruháju fiatal-ember állított be kedden délelőtt a debreceni horogkeresztesek székházá-ba: egy német világjáró, Kruss R'chard, akit persze német voltá miatt is szimpátiával fogadtak. Az alkohol két ös'nte barátja, Jávorszky és Riskó a német náciával az est és az ünnepélyes fogadtatás folyamán meg-állapodtak az egyik ismert vendéglő-ben.

Barátságos iszogatás revolver-mutatás mellett

A három horogkeresztes, a hosszú Riskó, az alacsony Jávorszky és az ut porától lepott Kruss a jó debreceni bortól felettébb jó hangulatot kapott, egyszerre csak a német vendég elor-dította magát:

— Heil Hitler!

Két társa erre szintén éltetni kezd-te a nagy Adolfot.

A szomszédos asztalnál néhány is-mert debreceni szűcsmester ült. Já-vorszky felállt, odament az asztaluk-hoz és a hátuk megett kiabálni kez-dett:

— Éljen Hitler! Éljen!

A derék szűcsmesterek békésen bó-lgattak. Nekik teljesen mindegy volt H'itler fizikai állapota. Hadd éljen!

Jávorszky azonban tovább kiabált, mire az egyik pincér odament hozzá csillapítani kezdte. Kérte, hogy üljön vissza az asztalhoz, ne zavarja a többi

vendégeket, mire az izgága ember hir-telen a zsebébe nyult és a következő pillanatban egy revolver csillant meg a kezében.

A pincér odaugrott és megragadta Jávorszky karját, mielőtt az még egé-szen k ránthatta volna a pisztolyt. Ad-d'g fogta, amíg végül is a volt tiszthelyettes visszengedte zsebébe a re-volvert és visszaült asztalához. De még mindig feltűnő és kihívó módon viselkedett. A főpincér erre telefonon értesítette az esetről a rendőrkapi-tányságot és kérte, hogy rendőroket küldjenek ki a helyszínre a rend meg-ővése végett. Pár perc múlva már egy kerékpáros rendőrájáró érkezett a helyszínre, akik a három horogkeresz-test leigazoltatták. Megmotozták őket és — a legnagyobb meglepetésre — a revolvért Kruss Richárd zsebében ta'álták meg.

**Hogy került a „vándorló” revolver
Jávorszkytól a német nácihoz**

Mindháromjukat utnak indították a rendőrség felé. Odaérve lekísérték őket a fogdába, de amikor a folyosón végighaladtak, akkor is állandóan Hit-lert éltették. Alig lehetett lecsendesí-teni a három náci't.

Kruss Richárdot is betessékelték az

egyik cellába. A német fiatalember azonban nem volt megelégedve ezzel az új lakással, mert dühösen csapkod-ni kezdte a padot, végül rágyújtott egy cigarettára. A rendőroket természetesen azonnal rendreutasították és el-vették tőle a cigarettát is.

BUDAPEST**SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM**

legideálisabb őszi-téli klimatikus üdülőhely. Intenzív magaslatiinsoláció. Páratlan kilátás a fővárosra. Legelső-rangu szanatóriumi ellátást nyújt 5—6-szori diétás étkezéssel, vizkurá-val együtt. — Subalpin 430 m. diétás gyógyintézet. Már napi 16.— P-től.

Még az éjszaka folyamán felkisé-r-ték valamennyit a központi ügyeletre, ahol az ügyeletes rendőrtiszt kihall-gatta őket. Jávorszky beismerte, hogy nála volt a revolver, de arról nem tudott, hogy az miként került a német elvbarát zsebébe. Az éjszakai kihall-gatás csupán a személyi adatok felvé-telére vonatkozott és a két debreceni horogkeresztest el is engedték a rendőrségről, de Kruss Richárdot to-vábbra is őrizetben tartották, mivel sem bejelentett lakása, sem pedig foglalkozása nincs.

**Egy öreg zsidó
szenvedte meg a náci-
botrányt**

Jávorszky és Riskó tehát utnak in-dultak hazafelé hajnali négy óra táj-ban. Most már igazán bánatosok vol-tak és elszörnyülködtek az emberek hálátlansága felett, amellyel irányuk-ban, mint a világ megváltóival szem-ben viseltetnek. Am, amidőn a Kis-templom elé értek, váratlan látvány tárult eléjük.

A derengő félhomályban öreg, szakállas zsidó közeledett feléjük. Já-vorszky és Riskó összenéztek. Aztán már egy pillanat műve volt az egész. Megrohanták az öreg zsidót és hősi módon elverték.

Az őrszemes rendőr sietett oda a kiáltásokra és leigazoltatta a két vi-téz támadót.

**Jávorszky
tagadó állásponton**

Szerdán délelőtt Jávorszky és Riskó is megjelentek a rendőri büntetőbíró előtt, aki botrányokozásért és tiltott fegyverviselésért vonta őket felelősségre. De felkísérték harmadik-nak Kruss R'chárdot is aki szintén, mint vádlott került a büntetőbíró elé.

Jávorszky Gyula a rendőrbíró előtt váratlanul visszavonta azt a kijelenté-sét, amelyet az éjszaka tett, hogy az övé volt a revolver. Kijelentette, hogy a pisztoly a németé volt. Később aztán ezt a vallomását is visszavonta s ek-kor azt állította, hogy a pisztolyt az egyik pincér csempézte a zsebébe. Arra nem tudott válaszolni, hogy a fegyver hogyan került Kruss Richárd-hoz.

Kihallgatták még Riskót és Krusst is, de a német nem emlékezett rá, hogyan került hozzá a revolver. Kije-lentette még, hogy csupán tanulmányi uton van Magyarországon, hát nem bolond revolvért tartani magánál.

Ezután tanuként kihallgatták a ven-déglő alkalmazottait s az egyik pincér elmondotta, hogy az egyik muzsik-us cigány látta, amint Jávorszky átsem-pézte a német zsebébe a pisztolyt. A rendőrbíró szerdán még nem hozott ítéletet az ügyben, de addig is, amíg az ítélethozatal megtörténik elrendel-te Kruss R'chárd további őrizetbe-vételét.

Jávorszky Gyula és Riskó György éjszakai zsidóverése ügyében pedig egy külön hivatalból meginduló el-já-rás során fognak dönteni.

Reményi György.

**A LEGJOBB HIRDETÉSI
ORGÁNUM A DEBRECENI
FÜGGETLEN UJSÁG.**

Csak a jövő év áprilisában lép életbe az új nyugdíjtörvény

A kisebb nyugdíjasok tovább is halmozhatják az állást — Az eddigi lakbérosztályokat megszüntetik, tehát bárhol lakik a nyugdíjas, egyforma lakbért fog kapni

Budapest, október 11. A minisztertanács által tegnap letárgyalt és elfogadott nyugdíjtörvényjavaslatról ma újabb részletek kerültek a nyilvánosságra. Mint ismert, a törvényjavaslat kimondja, hogy az a nyugdíjas közalkalmazott, aki valamely közjellegűnek minősíthető állásba kerül, arra az időre, amíg ezt az állást betölti, nem kaphat nyugdíjat. Ez azonban nem vonatkozik a kisebb nyugdíjasokra. A törvényjavaslatnak ezzel az intézkedéssel kapcsolatban rövidesen összehívják mindazokat az intézményeket,

üzemeket és vállalatokat, amelyekről bebizonyítható, hogy közpénzekből tartják fenn őket, illetve közpénzekből kapnak támogatást. Ennek a listának alapján megszüntetik a kettős vagy többszörös jövedelmeket, illetve ilyen alkalmazásban levő nyugdíjas közalkalmazott nyugellátását szüntetik. A tegnapi minisztertanács határozata értelmében megváltoztatták a nyugdíjtörvény életbelépésének idejét is. A nyugdíjtörvény nem január 1-én, mint az eddigiek szerint, hanem 1934 április 1-én lépne életbe.

Véglegesen döntöttek arról is, hogy az eddigi lakbérosztályokat megszüntetik és a nyugdíjasok az eltöltött szolgálati évek alapján bárhol is lakjanak, egyenlő összegű lakbérpótlékban részesülnek. Az egységes pótlék összege a most élvezett lakbér 2-3. lakbérosztályának felel meg. A törvényjavaslat, amely 7 szakaszból áll, előreláthatólag a parlament legközelebbi ülésén kerül benyújtásra. Október 25-e után kezdődő újabb parlamenti szünet alatt tárgyalják majd a javaslatot a parlament bizottságai.

A GFB harisnyagyár 700 munkását kizárta, mert felemelték az adóját

A kereskedelemügyi miniszter vizsgálatot rendelt el, mire a cégtulajdonos újból üzembe helyezte a gyárat

Budapest, október 11. Általános nagy feltűnést és megütközést keltett, hogy a GFB-cég, amely a Guttmann és Fekete céget jelenti és amelynek Fekete Jenő a tulajdonosa, kedden délután 700 munkásnak mondott fel, illetve azok legnagyobb részét azonnal el is bocsátotta és a gyáruzemeltetést leállította. A cég a gyáruzemeltetést kívül nagy bérház tulajdonosa is és Budapesten több detail üzlete is van, amelyekben a GFB harisnyákat és más gyártmányait árulja. Az üzem megszüntetésének oka az volt, hogy az adókövető bizottság Fekete Jenő adóját felemelte, majd a másodfokú adókövető bizottság könyvszakértő meghallgatása után a megállapított adóalap alapján szintén a felemelt adó mellett döntött. E határozat ellen is fellebbezésnek van helye — birtokon kívül —,

de Fekete Jenő a fellebbezés helyett megszüntette az üzemeltetést és a 700 munkást elbocsátotta, ami nem jelent mást, mint munkáskizárást.

A cég adóügyében már a nyár folyamán felszólalás történt a parlamentben, amikor Müller Antal képviselő elmondta, hogy 1928-ban, tehát a konjunktúra idején, amikor a legfényesebben ment a textilészeknek, saját bevallása alapján 4745 pengő 32 fillér adót irtak elő a GFB cégnek.

Ebből azonban leírtak 4106 pengő 76 fillért, vagyis egész ipari jövedelme után 414 pengő 10 fillér adót fizetett a gyár.

Ezenkívül egy bérháza után 224 pengőt: összesen tehát egész vagyona, ipari és kereskedelmi jövedelme után 638 pengő 10 fillért.

1929-ben Guttmann és Feketééknek csak 648 pengő 93 fillér adót kellett fizetniük. 1930-ban az adókövetés ösz-

szege 10.118 pengő 66 fillér, a leírás 9336 pengő 21 fillér, tehát fizetendő volt 782 pengő 45 fillér.

Guttmannék ugyilátszik maguk sem hitték, hogy ilyen kedvezésben lesz részüik, mert adószámájukon ekkor már 736 pengő 60 fillér túlfizetés mutatkozott, tehát ebben az esztendőben tulajdonképpen csak 45 pengő 85 fillér adót fizettek. 1931-ben 816 pengő 34 fillér adót fizetett a nagy gyár.

1932-ben 4615 pengő 17 fillér adót vetettek ki a vállalatra. Ebből 3781 pengő 56 fillért törölték, úgy hogy csak 833 pengő 61 fillért kellett a cégnek fizetnie.

Ebben az évben a cég általános kereseti adója mindössze 378 pengő 32 fillér volt, ami megfelel 7560 pengő adóalapnak.

A felszólalásra Vargha Imre államtitkár közbeszólt, hogy az iparfejlesztés címén élvezte a cég a kedvezmé-

Forradalmi tény ez, mert a munka szabadsága ellen ilyen súlyosan vétetni nem lehet — állapították meg a főváros közgyűlésén

Budapest, október 11. Budapest fővárosi törvényhatósági bizottságának mai közgyűlésén Müller Antal szöveztette a Guttmann- és Fekete-féle köztárgygyár munkáskizárását.

— Hallatlan — mondotta Müller —, hogy egy gyár azért, mert differenciája van az adóügyi hatósággal, 7-800 munkást kénytelenül tegyen.

(Felkiáltások minden oldalról: Hallatlan!)

Forradalmi tény ez, mert a

nyeket, amire viszont a képviselő megjegyezte, nagyon csodálkozik, hogy ezt ilyen céggel kapcsolatban hallja, amely évről-évre hatalmas fejlődést mutat, amely

alkalmazottai nagy részét egyenlően fizeti, éhbéért dolgoztatja, kisasszonyainak 50-60 pengőt fizet, de megköveteli tőlük, hogy minden második nap frizörhöz menjenek és manikűröztessek magukat.

— Lehetetlen, hogy kisembereket tönkretessenek pár pengős adóért, amikor ilyen emberek egyeduralkodóak élveznék.

A kizárás a munkások között igen nagy elkeseredést keltett, este nagygyűlést tartottak, amelyből memorandumot küldenek a kereskedelemügyi miniszterhez és a miniszterelnökhöz is. Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter egyébként már kedden vizsgálatot rendelt el az ügyben, magához rendelte Fekete Jenő cégtulajdonost is, akinek a vizsgálattal megbízott Tóty Gergely államtitkár kijelentette, hogy az ügyben csak akkor hajlandó a minisztérium tárgyalásokba kezdeni, ha a munkát újra megindítja. Fekete Jenő erre a gyárat és üzleteket ismét üzembe helyezte.

munka szabadsága ellen ilyen súlyosan vétetni nem lehet

és ha ez ismétlődik, megtorlatlanul hagyni nem szabad. Ha munkaszabadság elleni lépést a munkás részéről súlyosan ítélik meg, ítélik el azt a munkaadó részéről is. Lehetetlenség az, hogy valaki bosszúból azt mondja az adófelszámolási bizottság előtt, hogyha nem teljesítik az én kívánságaimat, elbocsátom az összes munkásaimat.

A kereskedelmi miniszter fellépése a gyárost kényszerítette, hogy holnap minden feltétel nélkül tartozik a munkásokat visszavenni. Ártatlan munkásokat büntetni nem lehet és az elvesztett munkabért a gyáros fizesse meg nekik.

A törvényhatósági bizottság elítéli a gyár eljárását és felkéri a polgármestert, hogy a kereskedelmi miniszternél járjon el. (Helyeslés és taps minden oldalról.)

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Gyászrovat

Szécsényi Jánosné Anyosi Vilma, Máv. nyugbérés asztalos neje életének 53. évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután fél 5 órakor lesz köztemető ravatalozóterméből római katolikus egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után. Temetését Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Magmérgezte magát a határon elfogott kommunista agitátor

Budapest, október 11. Roboz Béla kommunista agitátor, aki mint szökevény évek óta Bécsben tartózkodott, vasárnap Rohoncon átlépte a magyar határt. A csendőrök elfogták és Köszegre kísérték. Utközben egy óvatlan pillanatban mérget vett be és a csendőrök beszállították a közegei kórházba, ahol vasárnap este meghalt. A temetése szerdán délután volt.

HUNGÁRIA női kalapszalom,

ezelőtt Csillag kalapszalom továbbra is

PÉTER ANTAL

kiváló szakember vezetésével áll. Legújabb modellekkel és a felszerelvéssel csodák!

CSAPÓ U. 5. SZ.

Ölven pengőre ítélték egy asszonyt, aki megrágalmazta a lisztforgalmi ellenőrt

Kolozsvári Balázs né 26 éves debreceni asszony a pénzügyigazgatóságnál két feljelentést is tett Herskovits Sándor Bethlen uccai pékmeister és felesége ellen, hogy csempészett liszttel dolgoznak és volt eset, hogy 12 zsák „fekete lisztet” is hordtak be hozzájuk a falusiak. A feljelentő azzal vádolta meg Nagy Sándor pénzügyi főellenőrt, hogy tortákat küldenek neki Herskovitsék azért, hogy elsmítsa a liszt-csempészési ügyeiket és ne legyen bajuk, ha rájönnek a lisztellenőrök a dologra. A tortákat ő csinálta Herskovitsné utasítására.

A debreceni törvényszéken szerdán délelőtt tartottak tárgyalást az ügyben. Az ügyész felhatalmazására hivatalból üldözendő rágalmazás miatt emelt vádat az asszony ellen, mert alaptalanul keverte gyanuba Nagy Sándor lisztforgalmi főellenőrt. A tárgyaláson Kolozsváriné hangoztatta, hogy ő igazat mondott, neki a pékné mondotta, hogy Nagy Sándornak kell a torta, az elintézik nekik mindent.

Elnök: Haragszik maga Herskovitsékra?

— Igen, mert az uramat, illetve aki-vel együtt élek, megverték csákánnyal.

— Kivel tudja bizonyítani, hogy magának van igaza?

— Herskovitsékknak volt akkor egy tanulójuk, most katona, Madarász Mihálynak hívják, ő tudja, hogy mi volt a liszttekkel és tortákkal, de nem tudom a katona pontos címét.

A bíróság Herskovitsék kihallgatása után befejezettnek nyilvánította az eljárást és elítélte az asszonyt 50 pengő pénzbüntetésre. Az ítélet nem jogerős.

— Megsértette a szekér rudja. Birta Béla, Kossuth uca 13. szám alatt lakó hentestanonc egy szekeret akart behúzni a ház kapuján, amikor a szekér rudja a falhoz csapódott és a fiatalember jobb kezének két ujját összeroncsolta. Sérüléseit a mentők kötözték be.

MAGYAR SZÉNRE és FARA
LEGJOBB A SALGÓTARJANI

TÜZHELY és KÁLYHA

„LUNA” és „KALOR”

Kapható

SESZTINA LAJOS

VÁSÜZLETEBEN

képesített szücsmesternél
Plac ucca 63. szám.
Szent Anna uccával szemben

hirek

Feloldás szerkesztő: Farkas Lajos.
Előfizetési ár: egész évre 26.—,
félévre 14.—, negyedévre 7.—,
egy hóra 2.40 pengő. Külföldre
csak a kétszerese. Egyes szám
ára hétköznapi 10 fillér, vasár-
nap 20 fillér.

— Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban Szimházástóra ünnepén: Csütörtök regg. hét ó., d. e. Mázkir hitazonoklat tiz órakor, Minchó-ima délután négy órakor, Csütörtök este háromnegyed hat órakor. Pénteken reggel egyegyed nyolc órakor. Délélt tiz órakor, Minchó-ima és szombatköszöntés délután öt órakor. Szombaton reggel hét óra tizenöt percker, délélt fél tizenegy órakor ujhord hirdetés. Délután négy órakor, Szombat kimenetele öt óra ötven percker. A Kápolnási uccai templomban csütörtökön, pénteken reggel egyegyed nyolc órakor, szombaton reggel fél nyolc órakor. Egyébként pedig, mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapiakon mindkét templomban reggel fél hét és este fél hat órakor. Pénteken, ünnep másodnapján reggel 6—7-ig baromfimesztés. Vágatási jegyek előre váltandók. Az elnökség.

— **Pedikür szalon** nyílt Hatvan uca 6. alatt. Pedikűrözés 40 fillér, Schmidt szakember vezetése mellett. Schmidt néni egy órától működik.

— Sztepanov uriszabó, Rothermere ucca 38. Öltönyöket készít olcsón, elsőrendű munkával.

— **Kézimunka**, hozzávalók, sző-
nyeg, gobelin himző, fonalakban leg-
gyöbb választék Benyáts áruháza.

Szilágyi Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA
„FÜGGETLEN UJSÁG”-BAN
MÉRDETŐ CÉGEKNÉL SZERZI
A SZÜKSÉGLETEIT.

•SZÍNHÁZ•MOZI• •HANGVERSENY•

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK délután: A hid. Este:
Fehérvári huszárok.
PÉNTEK: Naplemente. (C. bárlet.)

MA,

(csütörtök) délután ifjúsági előadás

ZÓNA helyárrakkal HERCEG FERENC

legszebb alkotása;

A HÍD

SIÉSEN JEGYÉTBIZTOSITANI
MA ESTÉRE! — a

FEHÉRVÁRI HUSZÁROK

pompás előadása!

Szombattól: MINDEN ESTE EGYCSÓK ÉS MÁS SEMMI!

SPORT

NIELS BUKH — A MŰVÉSZ

Csak egy nap választ el attól a művészi élménytől, amellyel a legnagyobb dán tornapedagógus ajándékozza meg városunk közönségét, amikor világszerte ismert lány- és férfi tornászcsapatával ellátogat hozzánk, hogy bemutassa azt a művészetet, amelyre az Istentől formába öntött emberi test képes, ha gondos, szakavatott kéz, költői lélekkel megáldott mester vezeti.

Csodálatos az az eredmény, amelyet Niels Bukh erőben, hajlékonyságban és ügyességben elér. Hajszálpontosságú együttműködés, tökéletes kivitel.

Amily csodálatot kiváltók allegorikus képei, ép oly bámulatba ejtők azok az ügyességi gyakorlatok is, amelyeket talajon vagy plánszon hajtjat végre. Valóságos artista műatványok,

amikben visszafajzott lélekzettel gyönyörködik a szemlélő. Felülmúlnak ezek minden várakozást s mégis valamennyit a legnagyobb könnyedséggel, biztonsággal hajtják végre fiai.

E felkészülés gyökerei visszanyúlnak a becézett embercsemeté, a belőle fejlődő növendék — és a sudárba szökött emberfa korába.

Nem mindenkor nyílik alkalom gyönyörködni ebben a legmagasabb fokra emelt tornában, azért ajánljuk a közönségnek azt az ünnepélyes és eseményzsámba menő tornabemutatót, amely pénteken délután 5 órai kezdettel lesz megtartva a Csokonai-színházban s amelyre jegyet Springer József könyvkereskedésében (Piac u. 38. sz.) válthatók.

♦♦♦

HERZOG EDVIN HU MARAD A BOCSKAYHOZ

Kaptuk a következő nyilatkozatot:

„A fővárosi sajtó világos és homályos célzások formájában ma azt az újdonságot hozza az olvasóknak, hogy az egyik fővárosi egyesület körében mozgalom indult meg azon célzattal, hogy igénytelen személyem munkásságát a munka részére megnyerjék.

Debrecen sportközvéleményét aligha érdekli, hogy mi történt és mi nem történt ebben az irányban.

Eszem ágában sincs cserbenhagyni a kék-sárga zászlót, amelyet megszerettem és egyáltalán nincs szándékomban lazítani a rokonszenv ama finom szálait, amelyek egyesületemet hozzám és engem egyesületemhez fűznek.

A debreceni sportéletben és a Bocskay jövőjében eddig is vakon bízam. Éppen a mai napon nyílt alkalmam dr. Vásáry István polgármester és Zöld József polgármesterhelyettes urakkal folytatott megbeszélésem al-

kalmával arra a meggyőződésre jutni, hogy helyesen ítélt meg a Bocskay jövőjét.

Budapest, 1933 október 10-én.

Herzog Edwin.”

♦♦♦

OPATA ZOLTÁN MEGNŐSÜL ÉS VENDEGLŐS LESZ PARISBAN

A Bocskay egykori, kedvelt tréneré, a híres magyar futballista, Opat a Zoltán tudvalevőleg több, mint egy évvel ezelőtt kivándorolt: az egyik jőveví Francia csapat tréneré és játékosa lett. Kévs hírt adott közben sorsáról, most azonban, hogy visszatért Magyarországra, annál érdekesebb fordulatokról számol be. Opat a csak látogatóban van itthon, szerződése még francia klubjához köti, ahol nagyon kedvelik. Nemsokára már állandóan Franciaországban fog letelepedni, még pedig Párisban, ahol egy vendéglő tulajdonosnője Opat a menyasszonya. A menyasszonynak előbbi házasságából egy hét éves kislánya is van, úgy hogy Opat a egyszerre lesz vendéglős, férj és apa.

Felhívás. A DTE futball szakosztálya ma délután fél 3 órakor a nagyerdői pályán kétkapus tréninget tart, melyre az összes játékosok megjelenését feltétlenül kérem, Este fél 9 órakor a szokott helyen szakosztályi ülést tartunk. Tárgy: nyíregyházi ut. Intéző.

Jegyek az olasz-magyar mérkőzésre. A Bocskay felkéri azokat a tagjait, akik az olasz-magyar válogatott mérkőzésre jegyet akarnak biztosítani, hogy csütörtökön este 6-8 óra között a Bocskay klubhelyiségében (Arany Bika, félemlé) a jegy árának egyidejű lefizetésével jelentkezni szíveskedjenek.

Felhívás. Felkérem a Weinberger-cipőgyár összes I. és II. csapatbeli játékosait, hogy a ma délután egymás ellen tartandó mérkőzésre 2 órákor okvetlenül jelenjenek meg. Intéző.

A zöldszemű öröög

Írta:

W. S. Rohmer

Vécsey László fordítása

(9) A kanyargó töltést szegélyező fákra; az őskori holdfényre, mely megszámlálhatatlan századokon keresztül világított le sivatagi homoktengerekre, a Nilusra és most egy másik misztikus folyamra vetette fényét. Mintha a kilátás szemlélésébe merült volna. Ugy beszélt, hogy nem is fordította hátra a fejét.

Nayland Smith röviden felnevetett. — A Si-Fan tulajdonképpen a Keleti Tibet bennszülöttjei, — felelte.

— De az elnevezésnek van valami másik értelmezése, sir? — kérdezte a detektív, de inkább állításnak hangzott ez, mintsem kérdésnek.

— Van, — felelte barátom komoran. — Azt hiszem, ez a neve vagy talán csak a pecsétje egy hatalmas titkos társaságnak, melynek ágai elnyúlnak a Kelet minden sarkába.

Egy ideig hallgattunk, Weymouth, aki az ablak közelében ült, bizakodva szemlélgette alattvalója széles vállait, akik még mindig némán tekintett ki az ablakon. Fletcher detektív-örmeester a Scotland Yard-nak embere volt. — Nagyon fontos dologokat kellett közölnie és Nayland Smith, bár egy sürgős megbízása volt, maradt, hogy beszélhessen vele.

— Az ön mostani esete, Mr. Smith, — folytatta Fletcher, még mindig hátrakulcsolt kezekkel állva az ablaknál — azt hiszem, a következő. Egy-

zár, ismeretlen tartalmu rázláda juttatott az ön birtokába. Most ott áll az asztalon. Ezt Tibetből hozta egy ember, aki nyilvánvalóan azt gondolta erről a ládáról, hogy valami köze van a Si-Fan-hoz. Ez az ember már halott. Valószínűleg ez a szekta ölte meg. Semmiféle leáróztatás nem történt. Ön tudja, hogy vannak emberek Londonban, akik mindenáron vissza szeretnék szerezni ezt a ládát. Vannak föltevésői néhány ilyen embernek személyazonosságára vonatkozólag. De ezek még nem tények.

Nayland Smith bólintott.

— Pontosan így van! — mondotta.

— Weymouth felügyelő ur, — folytatta Fletcher — olyan tények birtokába juttatott, amelyek előre ismeretek voltak és azt hiszem, voltam olyan szerencsés, hogy egy értékes nyomra bukkanjam.

— Ön kíváncsivá tesz engem, Fletcher örmeester, — mondta Smith. — És milyen természetű ez a nyom?

— Majd elmondom, — felelte Fletcher. Hirtelen megfordult és szembe nézett velünk. Sötétbőrű arca borotvált volt, mélyenülő, kutató szempárral. Alla határozott és markáns. Erős jellemre vallott minden vonása. Modora pedig eleven volt és éber.

— Szakértő vagyok a kínai bűnügyekben, — mondta; — legtöbb időmet ázsiai látogatóink között töltöm.

— Én pedig ismerem azokat a keletieket,

akik London kikötőjé: használják és nagyon sok hasznos ismerősom van közöttük.

Nayland Smith bólintott. Fletcher detektív-örmeester késztelenül értette a maga dolgát.

— Legnagyobb sajnálatomra, — folytatta Fletcher — sohasem találkoztam a néhai dr. Fu-Manchuval. Ha jól értem, uraim, önök úgy gondolják, hogy ő egy magassabbranu vezére volt ennek a veszedelmes társaságnak? Mindazonáltal, azt hiszem, más nevezetességekkel is érintkezésbe juthatunk; például megtudtam, hogy egy ember, akit önök keresnek, úgy írnak le, mint „a mankós emebért”.

Smith, aki éppen meg akarta gyújtani pipáját, leejtette a gyufát a padlóra. Szemei acélként tüzeltek.

— „A mankós ember”, — ismélte és lassan felemelkedett — mit tud maga a „mankós emeberről”?

Fletcher arca könnyedén elpirult; szavai sokkal drámaibb hatást idéztek elő, mintsem várta volna.

— Lenn, Shadwell útján van egy hely, — felelte — amelyről már kétsztelenül önök is hallottak; nincsen hivatalos neve, de a vendégek így ismerik: mint Joy Shop... Az élvezetek Bolt-ja!

Weymouth felügyelő felkelt. Hatalmas alakja alattvalója fölé emelkedett.

— Nem hinném, hogy ön ismeri John Ki házát, Mr. Smith, — mondotta. — Mi mindezeket a helyeket jól szemlélartjuk és amíg ez a jelenlegi ügy felszínre nem került, John vállalatával sohasem volt semmi bajunk.

— Micsoda ez a Joy Shop? — kérdeztem.

— Sötét jellemeknek, többnyire ázsiaiaknak a gyülekezőhelye, — fe-

lette Weymouth. — Játékbárlang engedély nélküli ialmérés és még ennél is rosszabb... Így nyitva, több hasznunkra válik, mintha bezárnánk.

— Rendes kötelességeim egyike, hogy szemlélartsam a Joy Shop látogatóit, — folytatta Fletcher. — Sok ismerősom van, akik odajárnak. Főlöleges megemlítenem, hogy ezek nem tudják igazi mesterségemet. Nos, mostanában többen is kérdezték tőlem, nem tudom-e, ki az az ember, aki két mankóval szokott arrafelé kódorogni. Ugy látszik, mindenki hallott már róla, de senki sem látta még őt.

Nayland Smith nyugtalanul kezdett ide-oda járkálni.

— Én magam is hallottam őt, — tette hozzá Fletcher — de nem sikerült egy pillanatra sem meglátnom. Mikor hallottam erről a Si-Fan rejteiről, nagyon valószínűnek tartottam, hogy ő lehet az az ember, akit önök keresnek... most egy egyszerű alkalmuk van, hogy ellátogassanak a Joy Shop-ba. Ha szerencsájuk van, a színpalak mögé is kukkanthatnak.

— Csupa fül vagyok, — kiáltott sietve Smith.

— Mostanában egy nő szokott megjelenni a Joy Shop-ban, egy Zarmi nevű. Elég annyi, hogy körülbelül akkor tűnt fel először, amikor a titkzatos „mankós ember”...

Nayland Smith tekintete szinte lángolt a visszafajított izgalomtól; gyorsan járkált ide-oda a szobájában, bal fülét dörzsölgetve.

— Ez a nő... valahogyan teljesen különbözik mindazoktól a nőktől, akiket valaha is láttam a Joy Shop-ban.

(Folytatjuk.)

— Ha fáj a feje és szédül, ha telt-seget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „**Ferenc József**” keserűvizet.

KÖZGAZDASÁG

KISEBB ARCSÖKKENÉSEK
A TERMÉNYTÖZSDÉN.

Határidőzlet:

Buza: március 7.64, 65, 66, 68, 63,

60, 67, 62, zárlat 7.63—64, zárlat 7.86, 83, 81, 80, 85, zárlat 7.84—85.

Rozs: október 4.45, 43, 45, 49, zárlat 4.49—50, március 5.05, 02, 01, 05, 10, 05, zárlat 5.04—05.

Tengeri: május 7.60, 52, 53, 54, 55, 54, zárlat 7.54—55.

Készárúüzlet:

Buza: tiszai 77 kg 7.45—7.75, 78 kg. 7.55—7.85, 79 kg. 7.65—7.95, 80 kg. 7.75—8.05, ftiszai 77 kg. 7.20—7.40, 78 kg. 7.30—7.50, 79 kg. 7.35—7.60, 80 kg. 7.50—7.75.

Rozs: pesti 4.10—4.20, egyéb rozs 4.10—4.20, tak. árpa I. 6.30—6.50, tak.

árpa II. 6.10—6.30, zab I. 7.00—7.10, zab II. 6.85—6.95, tiszai tengeri 7.20—7.25, egyéb tengeri 7.20—7.25, korpa 4.90—5.00.

A készárúvásáron buza 5—10 és rozs 10 fillérrel olcsóbb, zab és tengeri nem változott.

DEBRECENI TERMÉNY-
ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Buza 8.00—7.00—6.50—6.20 és boletta, rozs 4.00—3.50—3.20 és boletta, árpa 4.80—4.60, zab 5.00—4.80, ótengeri 6.00—5.80, csöves 2.60—2.40—2.30, lucerna 4.00—3.80—3.60, széna 3.20—

3.00—2.80, lóhere 3.00, búkköny 2.20—2.00, alomszalma 1.80—1.60, rozs-szalma 2.00.

HIVATALOS
VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 17.95—18.35, 100 cseh korona 16.95—17.07, 100 dinár 7.80—8.30, 100 dollár 377.00—387.00, 100 lei 8.30, 100 doillar 373.00—383.00, 100 lei 3.42—3.46, 100 lira 29.90—30.20, 100 osztrák schilling 77.50—80.50.

A tőzsdén egy kg. szinarany ára 5130—5140 pengőbe került.

Egy apróhirdetés egyszeri költsége 10 szög, két napilapban, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 50 FILLÉR, VASARNAP 70 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Ferenc József ut 49. sz. • Telefon: 32-12.

Betöltendő állás

Fiatal
fűszeres segédet és kerékpározni tudó kifizetőt felvesz Rác fűszerüzlet, Rákóczi ucca 45. sz. 2330

*Fiatal
mindenes bejáróleányt azonnalra vagy 15-re felveszek. Fehérné Deák Ferenc 22., keresztpülete. 330

Angol-német
perfekt tanerőt (nőt) keresek. Ajánlatokat „Pedagógus” jellegére kiadókba. 2324

Bejáró
perfekt takarítónőt hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Cim Batthyány u. 17. Dr. Békésné. 2328

Keresek
15-re gyermekszertető minde-
net, ki a főzésben is segít. Pé-
terfia u. 42., I. em. jobbra. 3567

Malmi
könyvelésben jártas lisztzak-
mában helyi piacon ismerős
tisztviselő felvétetik. Nagy rak-
tárhelyiség kiadó. Hatvan ucca
72. 2337

Cipészsegéd
felvétetik. Homok u. 63. 3566

Egy
hölgyfodrász, ki manikűröz is,
felvétetik fixre. Tuka, Csapó 81.

Ingatlan

Eladó
ház 3 uccára, hatalmas uccai
fronttal, üzletekkel, lakásokkal,
Csapó ucca 86. 906

Ház,
villatelek olcsón eladó, Egyetem
melletti legszebb részben, villa-
moshoz párpercrenyire, víz, gáz,
villany, közművek. Értekezni
Poroszlay ut 51. Telefon 1636.
Közvetítőket díjazok. 2318

Hajduböszörményben
legforgalmasabb uccán, ahol 30
éven át korcsmai jogot gyako-
roltak, tehmentes ház, két üz-
lethelyiség, két lakás, aggkor
miatt azonnal eladó. Korcsmai
jog ismét megszerezhető. Felvi-
lágosítás: Debrecen, József kir.
herceg u. 13. vagy 23.

Eladó ház
300 négyszögöl telekkel, külön
gazdasági udvarral, gyümölcsös
kerttel, 7 egy szoba, konyha la-
kás. 1200.— P bérérték. Laká-
sok mind kiadva. Átvehető te-
her. Hadházi ucca 7. Értekezhet-
ni Kossuth ucca 2. trafik. 3488

Nap
ucca 23. és Szent Anna ucca 64.
számu házak eladók. 3086

Oktober hó 14-én
bírósi árverésen 10 hold, 770
négyszögöl fencskai tanyás
szántó kevés pénzzel, könnyű
visszafizetéssel megvehető. Ér-
tekezni lehet Kölcsonos Se-
gélyző, Kossuth ucca 8., fő-
pénztár. 3396

Nap
ucca 23. és Szent Anna 64. szá-
mu házak eladók. 3086

Üzletek

Üzlethelyiség
(jelenleg italmérés) Csapó ucca
10. sz. alatt kiadó november
1-re. Értekezni az udvari la-
kásban. A/10

Ritka alkalom.
Különösen akik trafikot szeret-
nének nyitni. Bevezetett üzlet el-
adó. Uri megjelölést biztosít. —
Leveleket kérem 5000 jellegre
kiadóhivatalra. 2313

Egy
üzlethelyiség kiadó. Salétrom u.
12. Értekezni Papp Lászlónál,
Ferenc József ut 16. 3538

Kiadó lakás

Különbejárati,
tágas, szépen butorozott uccai
szoba kiadó. Arany János u. 54.
II. em. 2335

Háromszobás
uccai modern első emeleti lakás
központi fűtéssel november 1-re
kiadó. imonffy ucca 7. 2222

Háromszobás
fürdőszobás urilakás kiadó no-
vember 1-re. Simonffy u. 40. sz.
2332

Különbejárati
butorozott szoba azonnal ki-
adó, esetleg ellátással, Rákóczi
ucca 35. 2058

v, k sz cs, p, szo, v

Teljesen
különbejárati csinosan butoro-
zott szoba kiadó. Bethlen 44. 2342

Különbejárati
tágas, szépen butorozott szoba
15-re, esetleg azonnalra kiadó.
Arany János u. 54., II. em. 2317

Nagyon
szép virágos udvarban 3 szo-
bás, fürdőszobás uccai lakás
november 1-re kiadó. Török
Bálint 20. 3520

Kétszobás
garzonlakás fürdőszobával ki-
adó. Rendelőnek, irodának is al-
kalmas, Rákóczi 4. 3557

Kiadó
különbejárati butorozott szoba.
Batthyány u. 5. 3575

Csinosan
butorozott különbejárati uccai
szoba, fürdőszobahasználattal —
azonnalra kiadó. Króh Vilmos,
Dégenfeld-tér 10. sz. 2339

Száraz
világos pincehelyiség kiadó. —
Széchenyi u. 12. sz. uccai la-
kás. 305

Egy
szoba, előszobás lakás butorral
vagy anélkül, garzonlakásnak
kiválóan alkalmas, kiadó. Zöld-
fa u. 14-a. 2341

Olcsó
szobák, központi fűtéssel, hideg-
meleg folyó vízzel, 50 pengőtől
bérelhetők az Arany Bika Szál-
lodában. Felvilágosítás egész
nap a szálloda irodájában.

Butorozott
szoba egy vagy két személynek
kiadó. Kossuth ucca 51. 2340

Kiadó
különbejárati butorozott szoba.
Batthyány u. 5. 3507

Négyszobás
komfortos lakás azonnal kiadó.
Piac ucca 71. szám. 3563

Ispotály
7. szám szoba, konyha, speiz
kiadó. Értekezni: Szent Anna 4.
alatt. 3573

Kiadó
egyszobás szép urilakás mellék-
helyiségekkel novemberre leszá-
llított bérért. Teleki ucca 13. 3565

Kiadó
kétszobás, fürdőszobás lakás
november 1-re. Több lakó nincs.
Diószegi ucca 18. Árpádtér. 3574

Háromszobás
lakás kiadó különudvarral Nem-
zetőr ucca 1. Értekezni lehet
Csapó u. 19. Dr. Széll. 3556

Világos
száraz pincelakás takarításért
kiadó. Apaffy ucca 20. 3395

Eladás

Fürdőkád
és egy fürdőkályha költözködés
miatt olcsón eladó. Mester ucca
14. 2333

Olcsó
fenyő tűzifa eladó köbméteren-
ként, egyetem központi épület
üzemi irodánál. Telefon 24-00. 3558

Deutsch Lajos
fűszerüzletében Piac ucca 38.
állandóan frissen pörkölt meleg
kávé kapható. 2329

Hálószoza
műbutor, különféle butorok ki-
fogástalan állapotban eladók. —
Hatvan ucca 61. 2279

Borosbordók
jókarban, különböző nagyságúak
eladók. Tóth, Vigkedvü Mihály
ucca 55. 2336

Kályhák,
tűzhelyek, körcsövek, fűtőtestek,
diákágyak, szénkupák, faladák
Nagy vasüzletében, Csapó for-
duló. 3507

Olcsó
könyvvásár. Szencziósan olcsó
könyvkiadványainkat tekintse meg
Aczél antiquarium, Széchenyi u.
2. 328

Ebédélrendenc
nagyon olcsón eladó. Diófa u.
13. 308

Nem hangzatos reklám,
hanem létező valóság,
hogy legolcsóbban szállít I. ren-
dű özdí, királdi és más hazai
szemet, bányakosz és brikettet,
továbbá I. rendű száraz búkk-
cser-, tölg-, gyertyán-, akác-
és vargafat hasámban és aprítva
Erdélyi Tűzifa- és Szénkeres-
kedés, Debrecen, Bőszörményi
ut 3. sz. Telefon 32-31. 3501

Eladó
Singer-varrógép olcsón, szén-
kályhát veszek. Pozsonyi ut
5-b. Mester ucca végén. A-1

Egri
óborok, fehér, vörös, bikavér,
csemegeszőlő kapható Láng
Nándor szőlőbirtokosnál, Eger. 3572

Eladó
egy kis és egy nagy spór. Pé-
terfia 42., I. em. 3568

Borosbordó,
jókarban lévő 350 literes, el-
adó. Boldogfalva u. 13. 3570

Vétel

Legmagasabb árat fizetek
aranyért, ezüstért, zálogcédulák-
ért. Ékszeres készítése, javítását
legolcsóbban végzem. Braun
Adolf ékszerkészítő, Hatvan u.
6. Cégre tessék ügyelni! 286

Rókat
élve a debreceni tüzelőanyag-
ban veszünk. 3564

Pénz

Tatarozási,
éptkezési, mindenféle pénzköl-
csönök 4—8%-ra folyósíttatnak.
Rákóczi 19. 3493

Elutasítás

Elismerten
jó házikoszt kapható Csapó uc-
ca 19., keresztpülete, bentétke-
zésre vagy kihordásra 4 fogá-
sos 60 fillér. 3481

Oktatás

LEVELES IRÉN
okleveles tanárno kultuszminisz-
terileg engedélyezett nyelviskolá-
jában német, francia, angol
nyelvtanítás. Piac 49. 2319
v, k, cs, szom.

Naményi
gyors- és gépiró iskolában a be-
iratás s a tanítás megkezdődött.
Felnőttek gyors kiképzése. He-
lyesirásttanítás, szépirásttanítás.
Olcsó tandíj. Allamérvényes bi-
zonyítvány. Batthyány u. 9. sz.
1798

Fejes-nyelviskola,
Kálvin-tér 13. Olvassa plaká-
tainkat. Külföldi diplomás tan-
erők. 3456

Különféle

Poloskairást
cyángázzal és lakások vizsgálá-
sát felelősséggel vállalom. Po-
loska- és patkányszer kapható.
Kossuth ucca 47. Nánassy. 3331k

Badacsonyi borozó
nyílt a Vár ucca 2. sz. alatt.
Eladás: kicsinyben, nagyban
és poharazva. 3120

Ügyes
varró, napi 2.50-ért házivarro-
nőnek ajánlkozik, Grünfeldnél
Nagyvárad u. 17. Ugyanott ka-
lap alakítás 1.20 P. 2338

Tükrök,
üvegek csiszolása, foncsorozá-
sok, üvegezések Sipkovitsnál. —
Nagyvárad u. 15. Telefon 23-56.
3331k

Uridivatszabóság
Elsőrendű munka, olcsó fazon-
árak, valamint megrendelésnél
igen előnyös kiszolgálás Kun
József Piac 58. Linóleum udvar.
3097

Elegáns
öltönyöket készit olcsó árért
Tiszai uriszabó, Batthyány 26.
3571

Figyelem!
Szép tartós ondulálás 30, ma-
nikűr 20. Tegyenek próbát! —
Hadházi ucca 3. 3569

MAKULATURA

kisebb-nagyobb mennyiségben
olcsón eladó. Nyomda, Piac u.
49. S

A kiadásért felelős: Thury
Levente.
Laptulajdonos a Debreceni
Független Ujság vállalat.
Nyomatott Nagy Károly és
Társai körforgógépén. Debre-
cen. Piac ucca 49. szám alatt.